

УДК 343.13(477)

О.І. КОРОВАЙКО, канд. юрид. наук,
Харківський національний університет
внутрішніх справ

ПРОБЛЕМИ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ У КРИМІНАЛЬНЕ ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ

Ключові слова: норми міжнародного права, міжнародні стандарти прав особи, міжнародні стандарти кримінального судочинства, імплементація норм міжнародно-правових актів, джерела кримінального процесуального права, кримінальне процесуальне законодавство, права і свободи особи людини

Закладені у Конституції України характеристики її як держави (ст.ст.1–3, 6, 8), організація діяльності її органів та їх посадових осіб (ст.ст.17–19), основи правового статусу особи (ст.ст.21–61) були визначені на ґрунті критеріїв, що є загально визначеними світовим співтовариством властивостями сучасної цивілізованої держави, та в цій якості виконують роль стандартів, у тому числі в сфері кримінального судочинства. Їх дотримання - умова сприйняття нашої держави у співтоваристві розвинених демократичних країн. У науковій літературі справедливо наголошується, що імплементація до українського законодавства міжнародних стандартів з прав людини у сфері кримінального судочинства є передумовою повноцінного входження України до світової спільноти як повноправного члена з розвинутою законодавчою системою [1, с.18]. Тому реалізація у галузевому законодавстві відповідних міжнародних стандартів є одним з актуальних завдань реформування кримінального судочинства України.

Питанням характеристики та значення міжнародних стандартів кримінального судочинства

як джерел кримінального процесуального права присвячено роботи Ю.М. Грошевого, О.М. Дроздова, І.М. Ільченко, О.В. Капліної, О.А. Назаренка, О.Є. Омельченка, А.Р. Туманянц, Д.В. Сімоновича, О.В. Узунової, Д.В. Філіна, О.Г. Шило та ін. Отримані цими правознавцями наукові результати сприяли вирішенню питань практичної реалізації в регламентації кримінальної процесуальної діяльності норм міжнародно-правових актів, якими передбачені загально визначені стандарти кримінального судочинства та закріплені права особи у цій сфері. В дослідженнях науковців віднайшли своє вирішення і питання класифікації, особливостей застосування окремих норм цих актів у діяльності слідчих, прокурорів, суддів, адвокатів.

Однак, слід відзначити, що з приводу співвідношення положень міжнародно-правових актів та норм національного права, а також їх імплементації до національного кримінального процесуального законодавства дослідниками висловлювалися різні точки зору.

Так, О.В. Узуновою відмічено, що основи співвідношення галузевих і міжнародних систем позначені невиразно, що створює ряд проблем, пов'язаних із визначенням сутності та значення міжнародних норм, їхнього функціонального призначення, визначенням місця в ієрархії правових актів України та безпосереднім застосуванням [2, с.184]. В іншому джерелі вказано, що збільшення нормативного матеріалу та ратифікованих Україною договорів не призвело до покращення якості реалізації міжнародних стандартів прав людини в життєдіяльності нашої держави [3, с.17]. Все це не сприяє як однаковому доктринальному розумінню системи джерел кримінального процесуального права, змісту гарантій прав та свобод особи у кримінальному судочинстві, так і формуванню правозастосовної практики, яка повинна бути заснована на ґрунті міжнародних стандартів у цій сфері.

Метою статті є виявлення основних проблеми, пов'язаних із імплементацією міжнародних стандартів кримінального судочинства до кримінального процесуального законодавства України, а також опрацювання шляхів більш широкого включення положень відповідних міжнародно-правових актів до регулювання кримінального провадження.

Складність і багатовекторність системи кримінально-процесуальних відносин обумовлює те, що їх регулювання здійснюється за допомогою різних джерел права, де кожне з них відіграє власну роль та виконує відповідне призначення. У фаховій літературі з цього приводу звертається увага на те, що сучасним кримінальним процесуальним системам відомі такі джерела процесуальних норм, як кримінальні процесуальні звичаї, судовий прецедент, акти законодавчої влади, рішення Конституційних судів, вищих органів судової влади тощо [4, с.33]. Але в силу дії п.14 ч.1 ст.92 Конституції України, яка визначає, що виключно законами визначаються судоустрій, судочинство, статус суддів, засади судової експертизи, організація і діяльність прокуратури, органів дізнання і слідства, органів і установ виконання покарань, основи організації та діяльності адвокатури [5], фактично закріплено пріоритет закону як джерела кримінального процесуального права. Проте інші форми права також дедалі активніше залучаються до регулювання кримінальної процесуальної діяльності, що підтверджується аналізом ст.ст.1, 4, 8, 9 КПК України. Це забезпечує можливість створення більш гнучкого типу правового регулювання кримінальних процесуальних відносин, формує умови для їх належного впорядкування на ґрунті засад верховенства права, законності, пріоритету прав та свобод особи.

В науці кримінального процесу до числа джерел кримінального процесуального права України відносять: Конституцію, міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, закони, рішення Конституційного Суду України,

Європейського Суду з прав людини, постанови Пленуму Верховного Суду України та відомчі нормативні акти [4, с.33; 6, с.19–20; 7, с.37].

Отже, одним із джерел кримінального процесуального права виступають і міжнародно-правові акти. З цього приводу в літературі звернено увагу на те, що у міжнародних актах (конвенціях, договорах, угодах) містяться правові норми (правові стандарти), що орієнтують та стимулюють розвиток і зближення національних законодавств із таких напрямків, як забезпечення прав людини і громадянина, розслідування злочинів міждержавного характеру, міжнародне співробітництво, надання правової допомоги в процесі розслідування злочинів тощо [8, с.11]. Міжнародні договори України у сфері протидії злочинності мають важливе значення завдяки тому, що вони певною мірою уніфікують чинне кримінально-процесуальне законодавство з точки зору загальноновизнаних принципів та вимог, що ставляться міжнародним співтовариством до цього виду державної діяльності [6, с.66].

Відмічені властивості міжнародно-правових актів мають важливе методологічне значення для розвитку та удосконалення вітчизняного кримінального процесуального законодавства. Тобто, властивістю цих актів є те, що вони в узагальненому вигляді містять стандарти кримінального судочинства, прав особи у вказаній сфері, які, безумовно, є орієнтирами для розвитку цієї галузі права України. Адже, як вірно вказує А.Є. Голубов, відображення пріоритету захисту прав та свобод людини істотним чином впливає на визначення форми кримінального процесу [9, с.99].

Тому стосовно змісту цих актів слід говорити саме про загальноновизнані багатьма країнами стандарти і основоположні засади організації кримінального судочинства та визначення основ статусу особи у цій сфері. Відмічено, що міжнародні стандарти прав людини, враховуючи їх роль і характер, закріплюються в нормах та принципах

міжнародних нормативно-правових документів [3, с.17]. Відповідні правові норми, що їх закріплюють, переважним чином містяться у джерелах, які відносяться до міжнародного права. Ці загальновизнані принципи передбачено у Загальній декларації прав людини, Міжнародному пакті про громадянські і політичні права, Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, Європейській конвенції про запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню, Мінімальних стандартних правилах поводження з в'язнями тощо.

Але однією з основних проблем, яка стоїть на шляху використання в діяльності слідчих, прокурорів, суддів, адвокатів загальновизнаних стандартів у сфері кримінального судочинства та гарантій прав особи у цій сфері, створення судочинства, заснованого на демократичних, правових принципах, є те, що всі ці акти є актами міжнародного права. В науковій літературі звернуто увагу, що, вивчаючи систему внутрішньодержавного права, ми неодмінно стикаємося з проблемою його співвідношення з міжнародним правом, тобто з нормами та принципами, що регулюють відносини між державами і міжнародними організаціями, а також відносини цих суб'єктів з іншими особами [10, с.270]. Як закономірний наслідок такого співвідношення, існують певні обмеження, а іноді і перепони стосовно можливості застосування норм міжнародного права в праві України.

Щодо характеристики реалізації співвідношення міжнародного та внутрішнього права саме як «перепони», звертається увага у фаховій літературі. Наприклад, І.М. Ільченко, досліджуючи питання імплементації Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, відмічає, що проблема з'ясування місця міжнародного права в національній правовій системі грає роль «перепони» в механізмі ефективного застосування Страсбурзького права [11, с.314]. Тому і

виникає ситуація, коли за наявності стандартів кримінального судочинства, прав та свобод особи у цій сфері, закріплених в міжнародному акті, їх реалізація в Україні відбувається неефективно або не відбувається взагалі.

Стосовно цих обмежень (перепон), то частина з них носить об'єктивний характер і пов'язана із реалізацією нашою державою свого суверенітету та забезпечення її незалежності, що втілюється у пріоритеті норм Конституції України (ч.2 ст.9) щодо норм міжнародних договорів. Взагалі питання співвідношення норм міжнародного і національного права в кожній державі вирішується по-різному [11, с.314–315; 12, с.19–20]. В Україні, за умови визнання важливості норм міжнародного права (розділі Х «Міжнародні відносини» Декларації про державний суверенітет України [13]), реалізується дуалістична концепція [10, с.270], в межах якої надано пріоритет нормам національного права. Зокрема, в законі України «Про міжнародні договори України» вказується, що чинні міжнародні договори України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства і застосовуються у порядку, передбаченому для норм національного законодавства (ст.19). Звернуто увагу, що вказані статті Конституції та відповідного закону є ключовими у вирішенні питання співвідношення міжнародних договорів України та законів України [14, с.48]. Тому відмічаємо, що міжнародні договори, і лише ті, що були ратифіковані, в Україні застосовуються у порядку, передбаченому для норм тих актів (законів, указів, постанов тощо), які в силу положень ст. 8 Конституції України приймаються на її основі і повинні їй відповідати, а остання має найвищу юридичну силу.

Існує ще одне об'єктивне обмеження щодо включення (імплементації) міжнародних договорів у національне законодавство України – це стосується механізму, який реалізується

шляхом надання згоди на їх обов'язковість Верховною Радою України (ч.1 ст.9 Конституції України) – ратифікації (ст.ст.9–11 Закону України «Про міжнародні договори України»). Тобто без такої згоди норми міжнародного договору не можуть вважатися частиною кримінального процесуального законодавства України (ч.2 ст.2 КПК України). Сама процедура ратифікації відповідає етапам законодавчого процесу, включаючи розробку проекту відповідного закону, його погодження, проведення правової експертизи, проходження читань тощо. Тобто є складною з позиції організації та тривалою з точки зору часу, потрібного на реалізацію.

Інша частина випадків, коли акти, визнані міжнародним співтовариством, які містять стандарти кримінального судочинства або гарантії прав особи у цій сфері, не застосовуються у національному законодавстві, стосується повільного, якщо не майже відсутнього, процесу їх імплементації відповідальними за це органами державної влади. І такий тривалий шлях включення стандартів, передбачених у міжнародних договорах, у національне законодавство України, як свідчить практика, спіткає більшість міжнародних нормативно-правових актів. Так, напевно, можна висунути припущення, що «мала» судова реформа 2001 року та прийняття у 2002 році закону України «Про судоустрій України» були обумовлені не тільки потребою у виконанні перехідних положень Конституції України, а й стали наслідком необхідності врахування положень ратифікованої у 1997 році Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Але остаточне втілення більшості стандартів Конвенції відбулося впродовж ще не одного року. Так, лише у 2006 році (через 10 років після ратифікації Конвенції) був прийнятий Закон України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини», а лише у 2012 році ухвалено новий КПК України. Тобто, п'ятнадцять років було потрібно законодавцю, щоб забезпечити

приведення національного законодавства до вимог одного з загальновизнаних міжнародних нормативно-правових актів. Фактично маємо ситуацію небажання держави вживати заходів до імплементації норм міжнародного права.

З наведеним вище аспектом тісно пов'язаний ще один фактор. Це стосується обраного законодавцем підходу до імплементації норм міжнародно-правових актів. Адже, окрім власне ратифікації, існує шлях адаптації законодавства України до норм міжнародного права, зокрема до законодавства Європейського Союзу. Однак, зараз реалізація цього напряму стосується окремих, переважно економічних сфер функціонування держави. Якоїсь програми адаптації законодавства України до міжнародних стандартів в галузі прав людини чи кримінального судочинства, на жаль, не існує. Відмітимо і той факт, що правові експертизи проектів законів, а також інших нормативно-правових актів, стосуються лише їх оцінки щодо відповідності його нормативних приписів положенням чинних міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, зокрема положенням Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Тобто тих міжнародних актів, котрі вже й так, унаслідок їх ратифікації, є частиною законодавства України. Але питання адаптації національного законодавства до тих міжнародних договорів, які хоча і підписані Україною, але не були ще ратифіковані, або хоча і ухвалені на рівні, наприклад, ООН, однак наша країна не висловила щодо них власну позицію, залишається відкритим. Тобто, констатуємо, що вітчизняний законодавець, на жаль, не дуже намагається забезпечити пріоритет існуючих загальновизнаних норм міжнародного права перед нормами внутрішньодержавного права, зокрема у сфері кримінального судочинства.

Ще одним суб'єктивним чинником незастосування та неврахування норм міжнародних актів у вітчизняному

законодавстві у сфері кримінального судочинства є непоінформованість правозастосувача про наявні стандарти у цій сфері. Вказується, що перешкодою у реалізації міжнародних стандартів прав людини є не-ефективна судова та правоохоронна система України, застаріле законодавство, низький професіоналізм кадрів державних службовців [3, с.18]. Це певним чином характеризує ставлення держави до норм тих актів, що вже були ратифіковані Україною. Погодимось із думкою, що характер загальноновизнаності тієї чи іншої норми визначається не самим статусом даної норми, а ставленням держави до неї, як загальноновизнаної. Тому, доки не буде чітко визначена позиція держави, така норма матиме декларативний характер і, по суті, ігноруватиметься правозастосовником: слідчим, прокурором, суддею [1, с.19]. На жаль, як показує вивчення правозастосовної практики, ще доволі рідкими є випадки посилення у рішеннях чи інших процесуальних актах слідчих, прокурорів, суддів, адвокатів на норми міжнародно-правових договорів, практику Європейського суду з прав людини. Науковці відмічають, що суди у своїх рішеннях вкрай рідко посилаються на положення міжнародних договорів з прав людини, самі посилання у більшості випадків мають ілюстративний та формальний характер, а сама справа вирішується, в першу чергу, на підставі положень внутрішнього законодавства [3, с.17].

При цьому ще раз звернемо увагу, що свого часу у розділі Х «Міжнародні відносини» Декларації про державний суверенітет України було закріплено положення, згідно якого Українська РСР визнає перевагу загальнолюдських цінностей над класовими, пріоритет загальноновизнаних норм міжнародного права перед нормами внутрішньодержавного права [12]. Як розглядати це положення? Як відправну точку для вирішення питання про співвідношення норм міжнародного та національного права в Україні чи просто декларацію?

Мабуть, все ж таки, враховуючи антропоцентричний характер сучасного права розвинених демократичних країн, до яких намагається приєднатися Україна, слід наполягати на послідовній реалізації в доктрині, законодавстві та юридичній практиці визначених в Декларації про державний суверенітет України положень. Такий підхід, безумовно, сприятиме продовженню формування правової системи України на ґрунті антропоцентричної моделі. На те, що така модель, у тому числі і кримінального судочинства, яка притаманна системі континентального права західноєвропейських країн, з моменту проведення перших кроків судово-правової реформи почала формуватися і в Україні, було відмічено Д.В. Філіном [15, с.225]. Своє відображення вона фактично знайшла у ст.3 Конституції України, а у кримінальному процесі є проявом реалізації засади гуманізму [9, с.99–101]. Частиною заходів у цьому напрямку слід вважати подальше врахування пріоритету загальноновизнаних норм міжнародного права перед нормами внутрішньодержавного права.

В цьому сенсі Д.В. Сімонович вважає можливим узяти за основу концепцію, яка б включала в себе тезу про те, що міжнародні стандарти прав людини автоматично належать до загальноновизнаних норм і принципів в силу існуючого принципу поваги до прав і свобод людини, що відповідає прийнятій концепції правової держави [1, с.19]. Такий підхід співпадає з ідеологією нового КПК України та сприяє реалізації завдань кримінального провадження (ст.2). Тому підтримаємо О.Є. Омельченко, який пропонує у ч.1 ст.1 КПК України вказати, що кримінальне процесуальне законодавством України ґрунтується на загальноновизнаних принципах і нормах міжнародного права [7, с.36]. У такий спосіб в КПК України буде забезпечена послідовна реалізація вказаних положень Декларації про державний суверенітет України.

На цій підставі вкажемо, що сучасне док-

тринальне положення щодо неможливості безпосереднього застосування міжнародно-правових актів у сфері кримінального судочинства та його нормативна реалізація є штучною перешкодою для більш широкого впровадження міжнародних стандартів кримінального судочинства та стандартів прав особи в цій сфері у правозастосовну діяльність органів досудового розслідування, прокуратури, суду. Проте науковці справедливо відзначають, що в кримінальне судочинство України може бути включена вся сукупність застосовуваних загальновизнаних норм міжнародного походження [2, с.187]. Отже є необхідність вжиття дієвих заходів щодо ратифікації міжнародно-правових актів, які містять загальновизнані принципи і норми міжнародного права. Тому погодимося із О.А. Назаренком, що замість проголошення декларацій про необхідність дотримання міжнародних зобов'язань, слід створити дієвий механізм узгодження міжнародного і національного права [14, с.58–59]

З приводу конкретних заходів на цьому шляху, то підтримаємо О.В. Узунову, яка щодо юридичного закріплення та реалізації у галузі кримінального судочинства міжнародних норм пропонує: вжити всіх необхідних заходів, насамперед законодавчих, із дотримання та застосування норм міжнародного характеру; закріпити в законодавстві України правила, аналогічні передбаченим у міжнародних актах; внесення відповідних змін у кримінально-процесуальне законодавство, що впливають зі змісту міжнародних положень [8, с.11]. Такий комплексний підхід здатен вплинути на стан речей щодо всебічної реалізації міжнародних стандартів кримінального судочинства у кримінальному процесуальному законодавстві України. Відмічається, що, будучи лише нормами-принципами й одержавши своє закріплення в національному законодавстві, міжнародні стандарти з прав людини у сфері кримінального судочинства вимагають комплексної відповідності всього існуючого

механізму кримінального судочинства, й тільки в цьому випадку їх можна буде визнати реально функціонуючими [1, с.25–26].

Підсумовуючи викладене, слід відмітити наступне:

- чинниками, що перешкоджають включенню норм міжнародно-правових актів до кримінального процесуального законодавства України слід вважати об'єктивні (вплив властивості суверенітету та незалежності держави, спеціальні процедури імплементації, відсутність комплексного підходу до адаптації національного законодавства до норм міжнародно-правових актів) та суб'єктивні обставини (тривалий час на ратифікацію підписаних міжнародних договорів, відсутність якісного законодавчого забезпечення реалізації норм міжнародних договорів у національному законодавстві, непоінформованість правозастосувача про наявні стандарти), зменшення дії яких сприятиме більш повному та глибокому впровадженню норм міжнародних стандартів у цій сфері у повсякденну діяльність слідчих, прокурорів, суддів, адвокатів;

- з метою усунення перешкод на шляху реалізації міжнародних стандартів кримінального судочинства у відповідному процесуальному законодавстві України, слід в найкоротші строки вжити дієвих заходів щодо: виявлення сукупності джерел міжнародного права, які містять в собі вказані стандарти; їх ратифікації чи інкорпорування (включення, запозичення) до кримінального процесуального законодавства з метою приведення його у відповідність до цих норм; оприлюднення текстів міжнародних нормативно-правових актів, які містять міжнародні стандарти кримінального судочинства; доведення до відома правозастосувача (у тому числі і в межах програм підвищення кваліфікації) їх змісту та навчання навичкам їх застосування; організації системи заходів із правової освіти населення щодо змісту та значення норм міжнародних стандартів кримінального судочинства, а також можли-

востей їх безпосереднього використання; розробки програми адаптації законодавства України до міжнародних стандартів в галузі прав людини.

Зазначені заходи щодо усунення недоліків у реалізації міжнародних стандартів у кримінальному процесуальному законодавстві України здатні вплинути на існуючий стан речей. У цьому контексті перспективним напрямом подальших наукових досліджень уявляється дослідження питання відповідності кримінального процесуального законодавства України, особливо його засад, змісту міжнародних стандартів у цій сфері.

ЛІТЕРАТУРА

1. Сімонович Д. В. Європейські стандарти забезпечення прав людини у досудових стадіях кримінального процесу України : монографія / Д. В. Сімонович. – Харків : НикаНова, 2011. – 272 с.
2. Узунова О. В. Значення міжнародно-правових актів, як джерел права, для кримінально-процесуального законодавства України / О. В. Узунова // Вісник Запорізьк. нац. ун-ту. – 2009. – № 2. – С. 181–188.
3. Ганзицька Т. С. Міжнародні стандарти прав людини: теорія та практика реалізації в Україні / Т. С. Ганзицька, М. В. Штанько // Порівняльно-аналітичне право. – 2015. – № 4. – С. 16–18.
4. Грошевий Ю. М. Кримінальне процесуальне право та його джерела / Ю. М. Грошевий // Кримінальний процес : підручник / Ю. М. Грошевий, В. Я. Тацій, А. Р. Туманянц та ін. ; за ред. В. Я. Тація, Ю. М. Грошевого, О. В. Капліної, О. Г. Шило. – Х. : Право, 2013. – 824 с.
5. Конституція України : від 28.06.1996 р. // ВВР України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
6. Дроздов О. М. Джерела кримінально-процесуального права України: дис. ... кандидата юрид. наук : 12.00.09. – Х., 2004. – 232 с.
7. Омельченко О. Є. Джерела, які визначають порядок кримінального провадження / О. Є. Омельченко // Юридичний часопис Нац. акад. внутр. справ. – 2013. – № 2. – С. 32–37.
8. Узунова О. В. Міжнародно-правові договори України як джерела кримінально-процесуального права права : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.09 «Кримінальний процес і криміналістика; судова експертиза» / О. В. Узунова. – Київ, 2008. – 18 с.
9. Голубов А. Є. Щодо шляхів гуманізації кримінального судочинства України / А. Є. Голубов // Форум права. – 2010. – № 2. – С. 99–104 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2010_2_19.pdf.
10. Загальна теорія держави і права : підручник[для студентів юридичних вищих навчальних закладів] / М. В. Цвік, О. В. Петришин, Л. В. Авраменко та ін. ; за ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. АПрН України М. В. Цвіка, д-ра юрид. наук, проф., акад. АПрН України О. В. Петришина. – Харків: Право, 2011. – 584 с.
11. Ільченко І. М. Імплементация Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та прецедентного права Європейського суду з прав людини : міжнародно-правовий аналіз практики держав / І. М. Ільченко // Науковий вісник дипломатичної академії України. – 2010. – Вип. 15. – С. 311–318.
12. Галецька Н. Форми національної імплементації норм міжнародних договорів / Н. Галецька // Вісник Львівськ. ун-ту. Серія юридична. – 2013. – Вип. 57. – С. 19–24.
13. Декларація про державний суверенітет України : від 16.07.1990 р., № 55–ХІІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/55-12>.
14. Назаренко О. А. Співвідношення міжнародних договорів і законів України / О. А. Назаренко // Правове регулювання економіки : зб. наук. праць. – 2009. – № 9. – С. 48–59.

15. Філін Д. В. Західноєвропейська антропологічна модель, як основа реформування кримінально-процесуального законодавства України / Філін Д. В. // Судова реформа в Україні: проблеми і перспективи : матеріали наук.-практ. конф. (м. Харків, 18–19 квітня 2002 р.) / редкол.: Сташис В. В. (голов. ред.) та ін. – К. ; Х. : Юрінком Інтер, 2002. – С. 224–226.

Коровайко О. І. Проблеми імплементації міжнародних стандартів у кримінальне процесуальне законодавство України / О. І. Коровайко // Форум права. – 2016. – № 4. – С. 171–178 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2016_4_28.pdf

Проаналізовано підходи до вирішення питання про співвідношення джерел міжнародного та національного права в кримінальному процесуальному праві України. Визначені об'єктивні (вплив властивості суверенітету та незалежності держави, особливості процедури імплементації) та суб'єктивні (тривалий час на ратифікацію підписаних міжнародних договорів, відсутність законодавчого забезпечення реалізації норм міжнародних договорів у національному законодавстві) чинники, що заважають повній імплементації норм міжнародно-правових актів у кримінальне процесуальне законодавство України. Вказано на необхідність вжиття дієвих заходів щодо більш повного включення міжнародних стандартів кримінального судочинства та прав особи у цій сфері у правозастосовну діяльність органів досудового розслідування, прокуратури, суду.

Коровайко А.И. Проблемы имплементации международных стандартов в уголовное процессуальное законодательство Украины

Проанализированы подходы к решению вопроса о соотношении источников международного и национального права в уголовном процессуальном праве Украины. Определены объективные (влияние свойства суверенитета и независимости государства, особенности процедуры имплементации) и субъективные (длительное время ратификации подписанных международных договоров, отсутствие законодательного обеспечения реализации норм международных договоров в национальном законодательстве) факторы, мешающие полной имплементации норм международно-правовых актов в уголовное процессуальное законодательство Украины. Указано на необходимость принятия действенных мер по более полному включению международных стандартов уголовного судопроизводства и прав человека в этой сфере в регулирование правоприменительной деятельности органов досудебного расследования, прокуратуры, суда.

Korovayko A.I. Problems of Implementation of International Standards in Criminal Procedure Legislation of Ukraine

The article analyses approaches to resolving the issue of correlation between sources of International and national law in Criminal Procedural Law of Ukraine. It defines objective (influence of sovereignty features and independence of the state, peculiarities of implementation procedure) and subjective (long time required for ratification of signed international agreements, lack of legal support in realization of norms of international agreements in national legislature) factors that impede integral implementation of the norms of international legal acts in Criminal Procedural legislature. It emphasizes the need of taking effective measures for more complete implementation of international standards of criminal legal procedure and rights of a person in this sphere in law enforcement activity of organs of pre-judicial investigation, public prosecution and court.